

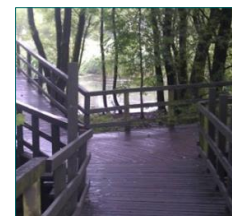
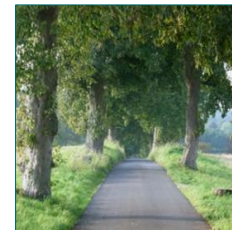
Landsmøde Skole og Forældre

20. nov. 2015

Uddannelsesparathedsvurderinger, karrierelæring og dannelse - modsatrettede størrelser?

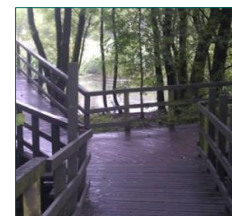
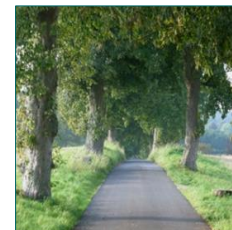
1. Idealerne for karrierevejledning (EU-resolutioner, ELGPN, internationalt symposium i Iowa mm.)
2. Uddannelsesparathedsvurderingerne i folkeskolen og det nye timeløse fag Uddannelse og Job (efter reformen af erhvervsuddannelserne i 2014)
3. Dannelse – hvad er det?
4. Diskussion: Hvordan kan skolebestyrelserne medvirke til at fokusere målene for skolen på dannelse, solidaritet og social sammenhængskraft på den ene side og elevernes karrierelæring på den anden side

(Karrierelæring: Elevernes evne til at orientere sig og træffe valg i forhold til uddannelse, samfund og job.)

1. Idealerne for karrierevejledning (EU-resolutioner, ELGPN, internationalt symposium i Iowa mm.)

- EU-resolutionerne 2004 og 2008
- European Lifelong Guidance Policy Network (organ under EU)
- Ændringer i forståelser af, hvad vejledning er
- Internationalt symposium om vejledning i Iowa, juni 2015

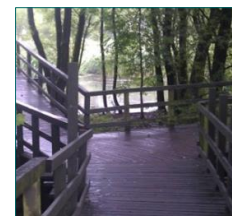
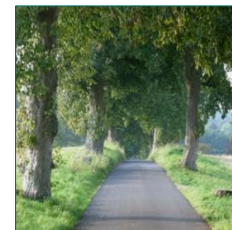

EU-resolution 2008:

Definition af vejledning som **en fortsat proces, der sætter borgere i alle aldre i stand til gennem hele livet at gøre sig deres evner, kompetencer og interesser bevidst, at træffe beslutninger vedrørende uddannelse, erhvervsuddannelse og beskæftigelse og at tilrettelægge deres individuelle livsforløb med hensyn til læring, arbejde og andre omstændigheder, hvor man tilegner sig og/eller bruger disse kompetencer.**

Vejledning omfatter individuelle eller kollektive aktiviteter vedrørende oplysning, rådgivning, kompetencevurdering, mentorordninger samt undervisning i de kompetencer, der er nødvendige for beslutningstagning og karriereplanlægning.

EU 2008: Resolution om bedre integration af livslang vejledning i strategierne for livslang læring

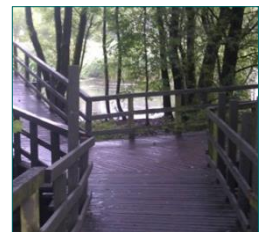

Hvad skal karrierevejledning skabe?

ELGPN – European Lifelong Guidance Policy Network: Career Management Skills (CMS) 2010

Karriereplanlægningsfærdigheder er en række kompetencer, som giver individer og grupper strukturerede metoder til at indsamle, analysere, sammenfatte og organisere sig selv, og information om uddannelse og beskæftigelse, såvel som færdigheder i at træffe og udføre beslutninger og skift.

”Career management Skills (CMS) are a range of competences which provide structured ways for individuals and groups to gather, analyse, synthesise and organize self, educational and occupational information, as well as the skills to make and implement decisions and transitions.”

Forståelser af vejledning fra:

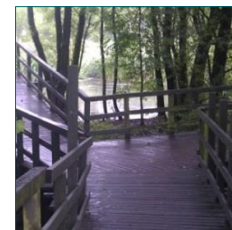
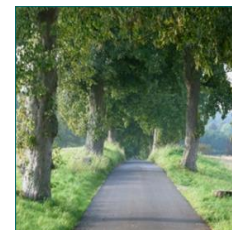
Uddannelses- og erhvervsvejledning

- Fokus på valg af uddannelse
- Fokus på gennemførelse af uddannelse
- Fokus på beskæftigelse

til:

Karrierevejledning

- Fokus på livslang løbebane, uddannelses- og erhvervsmæssigt
- Fokus på karrierelæring
- Fokus på karriereplanlægnings- eller ”styrings”-kompetencer

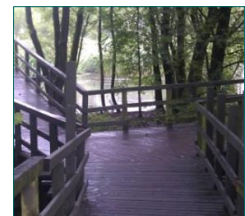
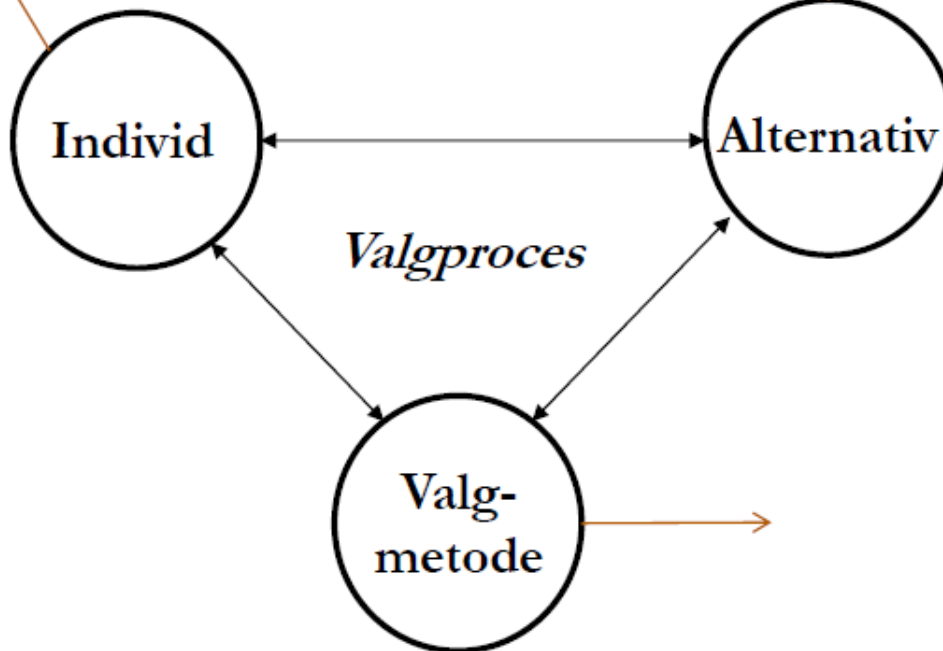

Karrierevalgsteori:

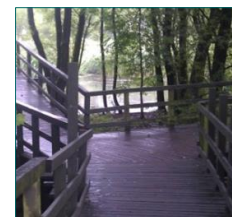
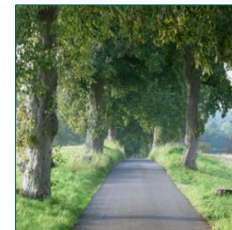
Forskellige perspektiver / udgangspunkter for vejledning:

Individets egne
ønsker,
forudsætninger og
behov

Nogen, der vil noget med den
vejledte / omverdenens
dagsorden

Internationalt symposium om vejledning i Iowa: “Building the talent pipeline and providing youth with hope for the future”, juni 2015

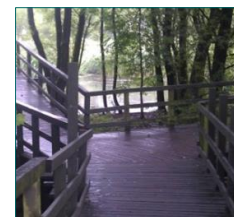
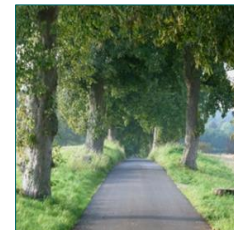
Carla Tønder Jessing – carlatoenderjessing@gmail.com

Symposiets overordnede tema

”at skabe håb for fremtiden hos unge”

Situationen:

- Store problemer med voldsom ungdomsarbejdsløshed i mange lande → udvandring, forarmning, håbløshed og manglende anvendelse af unges uddannelser
- Mangel på faglig, håndværksuddannet arbejdskraft, og erhvervsuddannelserne har lav prestige
- Fælles behov for oplysning, god valgvejledning og samarbejde med virksomheder om praktik
- Behov for at give unge arbejdskenndskab og dermed et mere nuanceret grundlag for deres uddannelsesvalg og for at få flere til at vælge erhvervsuddannelser

2. Uddannelsesparathedsvurderingerne i folkeskolen og det nye timeløse fag Uddannelse og Job (Reformen af erhvervsuddannelserne i 2014)

Bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse - BEK nr 839 af 30/06/2014

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=164133>

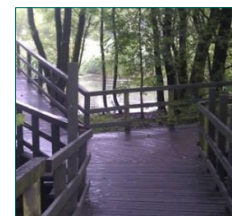
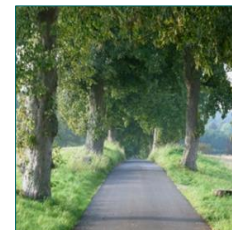
Kapitel 1

Uddannelsesplaner

§ 1. En elev skal ved udgangen af grundskolens **9. klasse have en plan for sin videre uddannelse**, jf. § 2 C i lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. (herefter benævnt vejledningsloven).

Stk. 2. Uddannelsesplanen skal indeholde de oplysninger, som fremgår af § 2 a og 2 c i vejledningsloven, herunder en angivelse af, hvordan 15-17-årige unges pligt til at være i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet opfyldes efter afslutning af grundskolen, henholdsvis 10. klasse, jf. bekendtgørelse om pligt til uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet. Uddannelsesplanen skal endvidere indeholde oplysninger om elevens standpunkts- og prøvekarakterer, jf. § 23, stk. 5. For elever, der har været i brobygning i 9. klasse, skal oplysninger om indhold og varighed fremgå.

(...)

Uddannelsesplaner for **elever, der er vurderet uddannelsesparate**

§ 2. Elever, der er vurderet uddannelsesparate, udarbejder uddannelsesplanen sammen med forældremyndighedens indehaver.

Stk. 2. Forældremyndighedens indehaver og eleven skal underskrive uddannelsesplanen.

Stk. 3. Forældremyndighedens indehaver og eleven er ansvarlige for overholdelse af frister og procedurer for udarbejdelse mv. af uddannelsesplanen, jf. kapitel 3, herunder ansøgning til ungdomsuddannelse eller 10. klasse.

Uddannelsesplaner for **elever, der er vurderet ikke-uddannelsesparate**

§ 3. På skoler, hvor Ungdommens Uddannelsesvejledning eller den kommunale ungdomsskole forestår vejledningen, sikrer Ungdommens

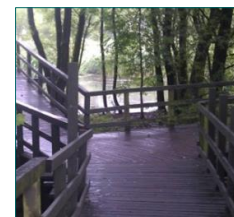
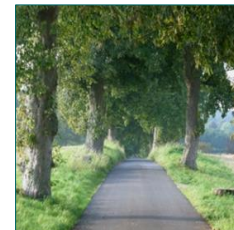
Uddannelsesvejledning, at eleven udarbejder uddannelsesplanen, samt at forældremyndighedens indehaver inddrages heri. Ungdommens

Uddannelsesvejledning sikrer, at uddannelsesplanen er udfyldt korrekt.

Stk. 2. På skoler, hvor Ungdommens Uddannelsesvejledning ikke forestår vejledningen, jf. vejledningslovens § 4, sikrer skolens leder, at eleven udarbejder uddannelsesplanen, samt at forældremyndighedens indehaver inddrages heri.

Stk. 3. Lederen af elevens skole, jf. stk. 2, sikrer inden overdragelse til Ungdommens Uddannelsesvejledning, jf. § 16, at uddannelsesplanen er korrekt udfyldt.

Stk. 4. Forældremyndighedens indehaver, eleven, Ungdommens Uddannelsesvejledning, jf. stk. 1, og skolens leder, jf. stk. 2, skal underskrive uddannelsesplanen.

Kapitel 2

Uddannelsesparathedsvurdering

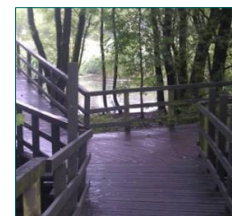
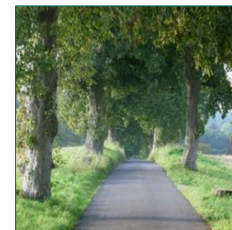
Generelle kriterier

§ 7. Elever i folkeskolen, den kommunale ungdomsskole, friskoler, private grundskoler (frie grundskoler) og på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal have en vurdering af, om de har de nødvendige **faglige, sociale og personlige forudsætninger** for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse (uddannelsesparathed), jf. § 2 g i vejledningsloven.

Vurderingsprocessen indledes i 8. klasse.

§ 8. I 8. klasse sker vurderingen af elevens faglige forudsætninger på baggrund af elevens opnåede standpunktskarakterer.

Stk. 2. Elever i folkeskolen, der har opnået **mindst 4,0 i gennemsnit** af de standpunktskarakterer, der skal afgives i 8. klasse, jf. lov om folkeskolen, opfylder de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparat. Det samme gælder elever på øvrige skoler, jf. § 7. (...)

§ 9. I 9. klasse og 10. klasse opfylder elever, der ønsker en **erhvervsuddannelse**, de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparat, hvis pågældende har **mindst 2,0 i gennemsnit** af standpunktskaraktererne i hvert af fagene dansk og matematik.

(...)

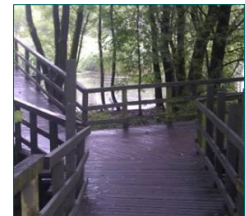
Stk. 3. For elever, der ønsker en **gymnasial** ungdomsuddannelse, indgår elevens standpunkts- og prøvekarakterer i grundlaget for vurderingen af de faglige forudsætninger.

§ 10. **Skolens leder** sørger for, at der sker en vurdering af elevernes sociale og personlige forudsætninger jf. § 11. Der skal på alle klassetrin ved vurderingen af de **personlige forudsætninger** foretages en **helhedsvurdering**, hvori der indgår en afvejning af elevernes forudsætninger inden for mindst følgende områder:

- 1) **Motivation** for uddannelse og lyst til læring.
- 2) **Selvstændighed**, herunder at eleven tager initiativ i opgaveløsninger.
- 3) **Ansvarlighed**, herunder at eleven er forberedt til timerne.
- 4) **Mødestabilitet**, herunder rettidighed og lavt fravær.
- 5) **Valgparat** i forhold til det forestående valg af ungdomsuddannelse eller andet.

Stk. 2. Der skal på alle klassetrin ved vurderingen af elevernes **sociale forudsætninger** foretages en **helhedsvurdering**, hvori der indgår en afvejning af elevernes forudsætninger inden for mindst følgende områder:

- 1) **Samarbejdsevne**, herunder at kunne løse opgaver sammen med andre, overholde fælles aftaler og bidrage positivt til fællesskabet.
- 2) **Respekt**, herunder at udvise forståelse for andre mennesker.
- 3) **Tolerance**, herunder at kunne samarbejde med mennesker, der er forskellige fra en selv.

Timeløst emne i folkeskolen fra 2014 (ifm EUD-reformen)

Uddannelse og job - Fælles Mål, læseplan og vejledning

<http://www.emu.dk/sites/default/files/L%C3%A6seplan%20for%20emnet%20uddannelse%20og%20job.pdf>

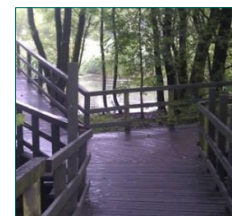
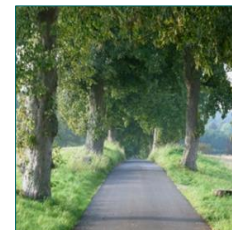
Emnet uddannelse og job er et **obligatorisk emne** i Folkeskolen fra børnehaveklasse til 9. klasse. Undervisningen er opdelt i tre trinforløb: Børnehaveklasse til 3. klasse, 4.- 6. klasse og 7.- 9. klasse.

Fagformål

Eleverne skal i emnet uddannelse og job opnå **kompetencer til at træffe karreevalg på baggrund af egne ønsker og forudsætninger, forståelse for betydningen af livslang læring samt alsidig viden om uddannelses- og erhvervsmuligheder.**

Stk. 2. Eleverne skal opnå viden og færdigheder, der kan forberede dem på uddannelses- og erhvervsvalg og forstå valget som en proces, der både inddrager den enkeltes ønsker og forudsætninger og de uddannelses- og erhvervsmæssige muligheder. Ved at inddrage det omgivende samfund skal eleverne få kendskab til levevilkår og livsformer samt indsigt i forhold og vilkår, der er knyttet til uddannelse, erhverv og arbejdsmarked i en global verden.

Stk. 3. Emnet uddannelse og job skal udfordre eleverne på deres uddannelsesvalg og styrke deres uddannelsesparathed. Eleverne skal opnå et generelt samfundskendskab og forståelse for arbejdsmarkedet. Endvidere skal eleverne opnå viden om ungdomsuddannelserne, og hvilke job og karrieremuligheder forskellige uddannelsesforløb kan føre til.

(...)

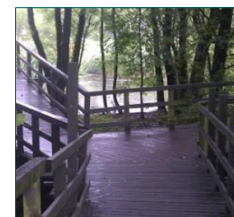
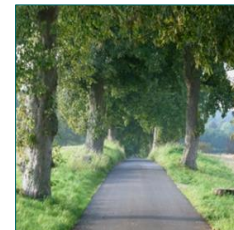
Det fremgår af såvel folkeskoleloven som af lov om vejledning om uddannelses og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse mv., at undervisningen skal tilrettelægges **i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning.**

(...)

Skolen etablerer **i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning** et tæt samarbejde med virksomheder, ungdomsuddannelser, arbejdsmarkedets parter m.fl. Derudover skal eleverne i særlig grad generelt kunne søge og anvende tilgængelige og relevante vejledningsinformationer og -tilbud, herunder it-baserede tilbud.

Spørgsmål, der kan stilles til skoleledelserne:

- Hvordan sikres lærernes kvalifikationer til at varetage emnet/faget?
- Hvordan gribes emnet/faget an?
- Hvordan og i hvor høj grad samarbejdes med UU?
- Hvordan bliver opfyldelsen af læringsmålene evalueret?

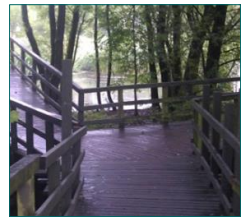

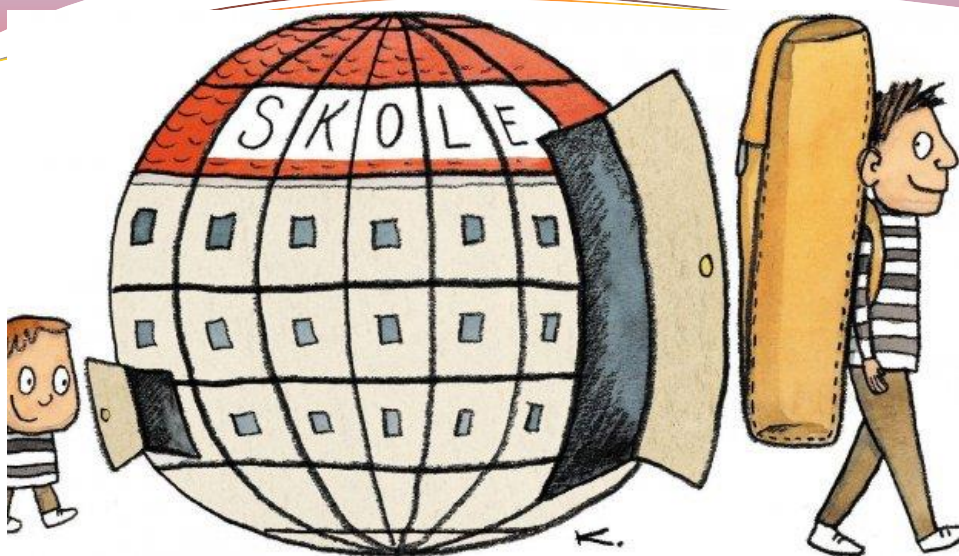
3. Dannelse – hvad er det?

Målene for **livslang læring** er medborgerskab (citizenship) og beskæftigelsesegnethed (employability)

Definition på dannelse (én af mange – mange dannelsesteorier):
Begrebet dannelse henviser dels til den *proces*, hvorigennem et menneske erhverver sig et kulturelt bestemt indhold af viden, færdigheder og holdninger, og til *resultatet* af denne proces, som formodes at have ført til en dannelse af personligheden i den ønskede retning. Valg af undervisningsindhold med henblik på at forme personligheden — som regel i overensstemmelse med et bestemt samfunds- og menneskesyn og et dermed forbundet dannelsesideal — er det oprindelige formål med den pædagogiske dannelsestænkning. Dannelsesprocessen får sin særlige karakter derved, at det ikke er et passivt stof, der skal dannes, men et aktivt væsen af samme art som opdrageren, blot med en anden individualitet. En god dannelsesproces er derfor ikke et resultat af tvang, men forudsætter tværtimod et ønske om at blive dannet.

[http://www.denstoredanske.dk/Erhverv, karriere og ledelse/P%C3%A6dagogik og uddannelse/H%C3%B8jskoler og oplysningsforbund/dannelse](http://www.denstoredanske.dk/Erhverv,_karriere_og_ledelse/P%C3%A6dagogik_og_uddannelse/H%C3%B8jskoler_og_oplysningsforbund/dannelse)

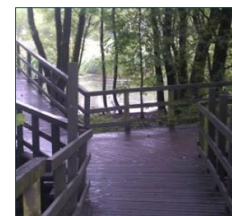
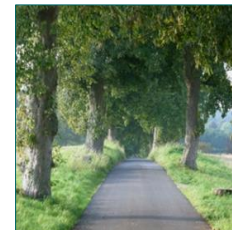

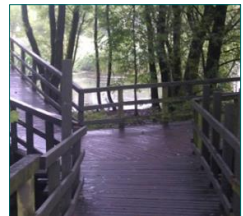
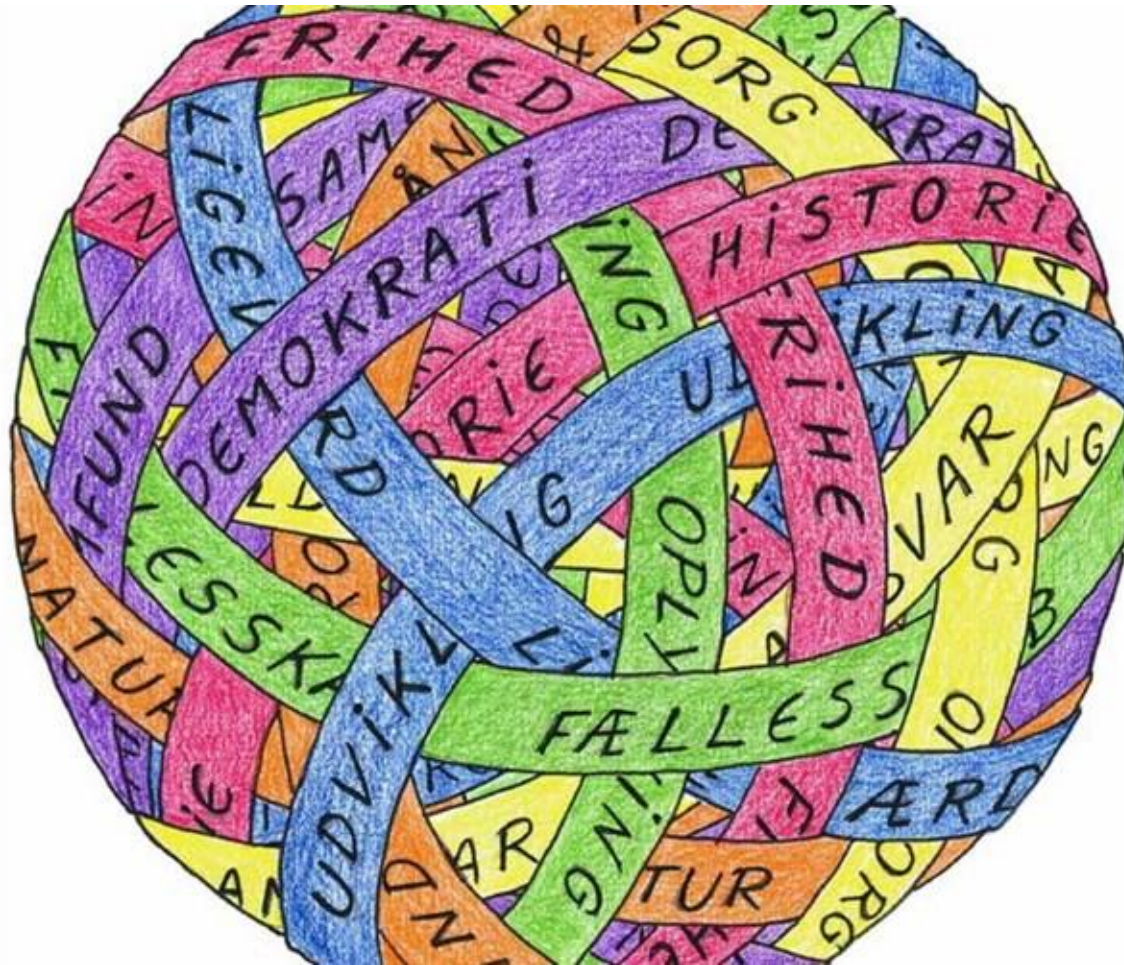
Demokrati?
Solidaritet?
Fællesskab?
Social sammenhængskraft?

© Can Stock Photo - csp7235435

Dannelse ...?

4. Diskussion: Hvordan kan skolebestyrelserne medvirke til at fokusere målene for skolen på dannelse, solidaritet og social sammenhængskraft på den ene side og elevernes karrierelæring på den anden side?

Hvad er vigtigt for Jer i relation til:

- Uddannelsesparathedsvurdering?
- Emnet Uddannelse og Job?
- Elevernes karrierelæring?
- Skolens fokus på dannelse, solidaritet og social sammenhængskraft – er det et fokus?
- Modsætning mellem karrierelæring og dannelse?

(Karrierelæring: Elevernes evne til at orientere sig og træffe valg i forhold til uddannelse, samfund og job.)

